

մտաւորական զարգացման: — 1912ին անդամակցած է Ազգային Գալուստեան վարժարանի Հոգաբարձութեան, երբ Մինաս Թալեան կը վարէր անոր տնօրէնութիւնը:

1919ին Քաղ. Ժողովը իրեն պաշտօն տուած է պատրաստելու ծրագիր մը Առաջնորդարանի վերակազմութեան համար, անոր հնօրեայ վարչութեան ձեռք տրուականացնելու մտադրութեամբ: Այս ծրագրին համաձայն, որ խնամեալ գործ մըն էր, Առաջնորդարանը պիտի ունենար Ընդհ. Տնօրէն մը, զոր նշանակ վնասել փորձուած է լրագրական ծանուցումներով, սակայն յետոյ մտաւորական տրուած է, և այսպէս անգործադրելի մնացած է ծրագիրը:

1923 Ապրիլ 29ին կ'ընտրուէի Երեսփոխան առաւելագոյն քուէով, և այս թուականէն ի վեր քանի մը անգամ որ վիճակով զաղրած է, վերընտրուած է: 1924ին հաղիւ մէկ տարի եղած էր իր Երեսփոխանութիւնը, երբ Գահիրէի Թեմական Ժողովի Ատենապետ ընտրուեցաւ և այդ օրէն մինչև 1954 անընդհատ բոլոր նստաշրջաններուն միաձայնութեամբ վերընտրուած է, իր անվտանգի ձեռնադրութեան և պաշտօնին պահանջած անկողմնակալութեան համար: — Իրեն վիճակուեցաւ մտաւորապէս անցնող քառորդ դարու ժամանակամիջոցին Ասենապետի Թեմական և համալսարան Ժողովներու բաւական փոթորկալից նիստերուն: Նկատելի է որ կուսակցութիւններ, իրենց բարի սովորութեամբ, չեն կրցած սպառնալիքով կամ որևէ խաղով մը զինք գործիք ընել:

Ճանիկ Զազըր մին էր Եգիպտոսի հայ հասարակութեան ամենէն աշխատ անձնաւորութիւններէն, որ իբր ժողովուրդի դաւաճ, կը սիրէր հայ ժողովուրդը և իր կարելին կ'ընէր անոր համար:

1935ին Կաթողիկոսական լիազօր նուիրակ Գարեգին Արքեպիսկ. Յովսէփեանցի առաքելութեան իր ընծայած թէ նիւթական և թէ բարոյական ձեռնադրութեան համար, ինչպէս նաև Եգիպտոսի հայ զաւուրթին իր մատուցած ծառայութեանց ի գնահատութիւն յանուն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, Նուիրակ Սրբազանը իրեն տուաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ պատուանշանին Ա. աստիճանը: — 1945ին երբ վեհ. Տ. Գարեգին Կաթ. Յովսէփեանց, Ամբրիկայէն Եգիպտոս ժամանեց, Ճանիկ Զազըր Ն. Ս. Օծութեան ամենէն մեծ նեցուկը եղաւ, վեհափառին Անթիլիասի մէջ կատարելիք գործին հասկացողութիւնը և գիտակցութիւնը ունենալով, և սատարեց Կիլիկիոյ Աթոռին վերանորոգութեան գործին ամէն կերպով ձեռնադր և աջակից գտնուելով անոր:

Եգիպտոսացոյց նպատակը, Ամբրիկայացոյց բերած օգնութեան հետ, մեծ քաջալերանք մը եղաւ վեհ. Տ. Գարեգին Կաթողիկոսին, Անթիլիասը զարմեցնու համար հայ մշակոյթի կեդրոն մը և վառարան մը: — վեհ. Տ. Գարեգին Կաթողիկոսի անձին մէջ անկրակ գնահատած էր ոչ միայն իմաստուն հոգեւոր պետի մը յատկանիշները այլ նաև ստեղծագործ աշխատանքի մարդը և մեծ մտաւորականը: — Ասոր համար թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս ձեռնադր եղաւ անոր: 1945 Ապրիլ 8ին գնաց Անթիլիաս և ներկայ եղաւ Կաթողիկոսական օծման հանդէսին և կրկին քաջալերեց Կաթողիկոսը: — Նոյն տարին իրը պատգամաւոր Եգիպտոսի թեմին գնաց Հայաստան և մասնակցեցաւ համազգային հոգեւոր ընդհ. Ժողովին և վեհ. Տ. Գեորգ Կաթողիկոս Զէօրէքճեանի ընտրութեան — 22 Յունիս 1945: — Ճանիկ Զազըր, այդ պատկանելի ժողովին նախագահներէն — Ատենապետ — մին եղաւ և կորովի կերպով վարեց ժողովը, օրինական սահմաններու մէջ, և խորհրդարանական սովորութիւններու համաձայն:

Ճանիկ Զազըրի ազգային գործունէութեան վրայ երբ կը խօսինք, չենք կրնար մոռնալ իր աշխատութիւնը զոր ընծայած է Հայկ. Բարեգործական Ընդհ. Միութեան, իր հաստատար մէկ անդամ այդ մեծ կազմակերպութեան, որուն գոյութիւնը բարիք մը կը նկատէր այս ազգին համար: Իրը կուսան ազգապահպանութի և ազգային մշակոյթի զարգացման: — Շատ կանուխէն հետեւարար մասնակցած է անոր զանազան Յանձնաժողովներուն և նախորդ պատերազմի միջոցին գործին զեր մը կատարած է Հ. Բ. Ը. Միութեան մէջ, այնպէս որ 1916ին Փոխ-Անդամ ընտրուած է Կեդրոնական վարչութեան որ այն ատեն Գահիրէ կը գտնուէր: — 1921ին երբ Կեդրոնը փոխադրուեցաւ Փարիզ և Գահիրէ մնաց Գործադիր Ժողով մը միայն Առաքել Գեյ Նուպարի ատենապետութեամբ, Ճանիկ Զազըր եղաւ այդ ժողովին գործունէ անդամներէն մէկը, և մինչև 1925ի վերջը, մասնակցեցաւ անոր աշխատութիւններուն, հանդիսանալով ամենէն գործունեայ տարրերէն մէկը:

1926ին երբ Գահիրէ ունեցաւ Նըջանային Յանձնաժողով մը, ինք եղաւ անգամ անոր և պահեց իր պաշտօնը մինչև 1932: Այդ թուականին երբ վերակազմուեցաւ այս Յանձնաժողովը ինք ընտրուեցաւ Փոխ-Ատենապետ և ապա Ատենապետ: — Ճանիկ Զազըր իր անդամներէն մէկը Հ. Բ. Միութեան Եգիպտոսի կեդր. Յանձնաժողովի Լիազօր պատուիրակ, երբ 1945ի վերջերս Լիբանանի և Սիրիոյ մէջ Հ. Բ. Միութեան երկու Նըջանային Յանձնաժողովները կազմակերպեց և Եգիպտոս վերածուեցաւ Կեդրոնական Յանձնաժողովի, ինք եղաւ նախ անոր Փոխ-Ատենապետը և ապա Ատենապետը, մինչև իր մահը:

Հ. Բ. Միութիւնը իրը մեծ կազմակերպութիւն իրեն համար էր նուիրական հաստատութիւն մը որուն մասին ունէր գուրգուրանք և խղճամիտ գործունէութիւն մը. ինք մէկն էր անոնցմէ, որոնք պատճառ եղան հիմնարկութեանը «նապար» Մարդարանի, որուն վարիչ-Մարմինի նախագահութիւնը կը վարէր մինչև վերջերս:

Ա. ԱԼՊՈՅԱՃԵԱՆ